

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

College van Bestuur van de Stenden Hogeschool
Postbus 1298
8900 CG Leeuwarden

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie

HO&S/BL/2010/228089

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Datum **30 JULI 2010**
Betreft Aanvragen Associate-degreeprogramma i.h.k.v. deelronde 4A

Geachte College,

Met uw brief, ontvangen vóór of op de uiterste indieningsdatum van 3 mei 2010, hebt u mij in het kader van deelronde 4A één of meerdere aanvragen voorgelegd voor een pilotproject met een Associate-degreeprogramma (verder Ad). In samenhang met uw aanvraag voor het Ad-programma Toeristisch en Recreatief Onderwijs heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) uw voornemen ontvangen om betreffend Ad-programma te verzorgen in Emmen.

Voor deze deelronde zijn door 22 hogescholen in totaal 65 aanvragen ingediend. Ook hebben 3 hogescholen een nieuwe vestigingsplaats aangevraagd voor in totaal 6 bestaande Ad-pilots, waarvan er 1 vergelijkbaar is met aanvragen voor deze deelronde. Hieruit leid ik af dat de belangstelling van hogescholen en hun maatschappelijke omgeving voor uitbreiding van het Ad-aanbod toeneemt. Dit geldt ook voor de knelpuntsectoren Techniek, Landbouw en natuurlijke omgeving, Natuur en Gezondheidszorg. De betekenis van de Ad voor de beroepsuitoefening en voor de doorstroming van nieuwe groepen naar het hoger onderwijs wordt steeds meer onderkend en gewaardeerd. Dit stemt mij hoopvol zeker nu wij aan de vooravond staan van de besluitvorming over de wijze waarop de Ad een permanente plaats kan krijgen in het bestel. Bij de uitbreiding van het aanbod mogen uiteraard geen concessies worden gedaan aan de kwaliteit van de Ad-programma's en aan de inbedding ervan in de maatschappelijke omgeving. Van de 65 aanvragen voldoen er 39 aan de voorwaarden die zijn gesteld in het beoordelingskader voor deelronde 4A.

Met deze brief maak ik mijn besluit bekend over uw aanvragen betreffende de volgende Ad-programma's:

- ICT-Beheer
- Toeristisch en Recreatief Onderwijs

Beoordelingskader

Op 19 april 2010 heb ik u de brief met kenmerk HO&S/BL/2010/203379 gezonden over de inrichting van de vierde ronde pilots met Ad-programma's, deelronde 4A.

Genoemde brief bevat in de drie bijlagen het beoordelingskader en de procedure, die ik als leidraad heb gehanteerd bij de afwegingen om tot dit besluit te komen. Wat betreft de aanvraag voor Toeristisch en Recreatief Onderwijs is, gelet op voorwaarde C van voornoemd beoordelingskader, tevens het bepaalde in artikel 7.17 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) van toepassing. Voorts is de *Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009* leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Besluit

Gelet op het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht en het bekendgemaakte beoordelingskader, heb ik besloten om uw voornoemde aanvragen te honoreren. Gelet op het hierna te noemen advies van de CDHO van 13 juli 2010, het bepaalde in de WHW en de *Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009* heb ik tevens besloten om in te stemmen met uw voornemen om het Ad-programma Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs in de gemeente Emmen te verzorgen.

Motivering

Als onderdeel van de procedure hebt u een aanvraag bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) ingediend voor toetsing van de betreffende Ad-programma's. De NVAO heeft bij brief van 13 juli 2010 positief geadviseerd over uw aanvragen en u bent daarover inmiddels door de NVAO geïnformeerd. Voor de gevolgde procedure en de motivering verwijs ik u naar de advisering door de NVAO die ik integraal overneem.

Wat betreft de aanvraag voor Toeristisch en Recreatief Onderwijs hebt u tevens een voornemen aan de CDHO voorgelegd inzake vestiging van dit Ad-programma in Emmen. De CDHO heeft uw voornemen op 28 juni 2010 ontvangen. Op 13 juli 2010 heeft de CDHO mij geadviseerd positief te besluiten over uw voornemen om betreffend Ad-programma in de gemeente Emmen te verzorgen. Het voornemen voldoet naar de opvatting van de CDHO aan de voorwaarden b, d en e van de eerdergenoemde beleidsregel.

Ik heb besloten de conclusie in het advies van de CDHO over te nemen met dien verstande dat ik - in afwijking van genoemd advies - van mening ben dat het voornemen voldoet aan de voorwaarden c, d en e maar niet aan voorwaarde b.

Het stimuleren van de directe doorstroom van mbo'ers naar het hbo, bijvoorbeeld met Ad-programma's, past zeker in mijn beleid maar dit impliceert niet per definitie dat in gemeenten, waar nog geen (aansluitend) hoger beroepsonderwijs wordt verzorgd, nieuwe voorzieningen moeten worden ingericht in de vorm van bacheloropleidingen en/of Ad-programma's. Verbetering van de aansluiting tussen mbo en hbo moet in generieke zin (stelselniveau) plaatsvinden en zoveel mogelijk met gebruikmaking van de bestaande voorzieningen en infrastructuur. Uitbreiding van het hbo-aanbod is alleen mogelijk binnen de reikwijdte van de beleidsregel doelmatigheid. Omdat er bij het realiseren van Ad-aanbod in het kader van deelronde 4B meer ruimte nodig kan blijken te zijn om het onderwijs deels op locatie van een BVE-instelling te kunnen vestigen, zal ik bij Algemene Maatregel van Bestuur met een specifieke voorziening komen voor pilots in deelronde 4B.

Datum

Onze referentie
HO&S/BL/2010/228089

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Dit heb ik aangekondigd in mijn brief aan de hogescholen van 31 mei 2010, kenmerk HO&S/BL/2010/209006, over de inrichting van deelronde 4B

Datum

Uw aanvraag voldoet wel aan voorwaarde c van de beleidsregel, omdat het onderwijs wordt gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen. Het op 17 maart 2010 door de vier hogescholen in Noord-Nederland aan OCW uitgebrachte *Sectorplan HBO Noord-Nederland 2010-2015 'Scholen voor Ambities'* werd op mijn verzoek opgesteld in de context van de al geruime tijd vigerende bestuurlijke afspraken met Noord-Nederland over het hoger onderwijsaanbod. Met dit sectorplan verbinden de hogescholen zich ertoe om in gezamenlijkheid te komen tot een adequaat, samenhangend en robuust hbo-aanbod met inbegrip van Ad-programma's in een beperkt aantal gemeentes waaronder Emmen. Specifiek is in dit sectorplan het thema toerisme als een van de speerpunten gedefinieerd.

Onze referentie
HO&S/BL/2010/228089

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Voor de nadere motivering van mijn besluit verwijs ik u naar eerdergenoemd advies van de CDHO.

Ook heeft voor beide aanvragen een beoordeling plaatsgevonden door de Commissie Associate degree, die opnieuw is ingesteld bij besluit van 17 november 2009 van toenmalig minister Ronald Plasterk (*Staatscourant* van 1 december 2009, nr. 18303). Deze commissie bestaat uit de leden de heer dr. J.W.A. van Dijk (tevens voorzitter), de heer drs. W.A. Houtkoop en de heer drs. G.M. van Wijk. De commissie heeft vastgesteld dat voor de desbetreffende aanvra(a)g(en) niet alleen is voldaan aan de voorwaarde in artikel 3, onder A van het beoordelingskader – een positief advies van de NVAO – maar dat ook in voldoende mate is voldaan aan de overige voorwaarden, criteria en uitgangspunten van het beoordelingskader. Om die reden heeft de commissie mij op 29 juli positief geadviseerd over uw aanvragen. Deze advisering neem ik integraal over en heb daarom besloten uw aanvragen te honoreren.

Onder overlegging van dit besluit kunt u betreffende Ad-programma's door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) in Groningen laten registreren in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho) als onderdeel van de bacheloropleiding waartoe het Ad-programma behoort. Ingevolge het bepaalde in artikel 7.17 van de WHW dient u de registratie voor Toeristisch en Recreatief Onderwijs binnen 6 maanden na dagtekening van dit besluit te effectueren.

De vorm (voltijd, deeltijd of duaal) van het Ad-programma mag niet afwijken van hetgeen volgens de Croho-registratie op de bijbehorende bacheloropleiding als geheel van toepassing is. Per vestigingsplaats mag de vorm van het Ad-programma desgewenst verschillen van de vorm die in betreffende vestigingsplaats voor de bacheloropleiding geldt.

Voor bekostigde hogescholen geldt dat een Ad-programma uitsluitend mag worden verzorgd in de gemeente(n) waar de met de Ad corresponderende bacheloropleiding blijkens het Croho is gevestigd. Uitbreiding naar een andere gemeente is onderhevig aan de voorwaarden in de *Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009* van 17 juni 2009. In dit verband vraag ik in het bijzonder uw aandacht voor het bepaalde in artikel 5.1 van genoemde beleidsregel.

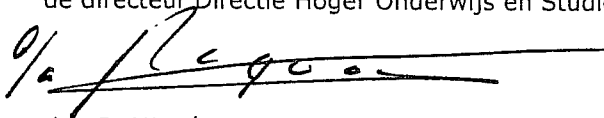
Voor de beide in dit besluit genoemde Ad-programma's geldt dat Emmen de gemeente van vestiging is: voor ICT-Beheer omdat de bacheloropleiding aldaar wordt verzorgd en voor Toeristisch en Recreatief Onderwijs omdat u daarvoor op grond van artikel 7.17 van de WHW toestemming hebt verkregen.

Ik wens u veel succes toe bij de start en de verdere ontwikkeling van dit nieuwe onderwijsaanbod.

Van dit besluit heb ik een afschrift gezonden aan de NVAO, de Commissie Associate degree, de CDHO, DUO in Groningen en aan SEO Economisch Onderzoek.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart,
namens deze,
de directeur Directie Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

Datum

Onze referentie
HO&S/BL/2010/228089

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de staatssecretaris
J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Bijsterveldt,

Op 28 juni 2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Stenden hogeschool om de Associate degree-opleiding Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs in de locatie in Emmen te vestigen. Voor de beoordeling van dit dossier heeft de CDHO gebruik gemaakt van het door aanvrager reeds op 29 april 2010 bij de NAVO ingediende dossier in het kader van de uitbreiding aanbod Ad-opleidingen pilotronde 4A.

datum
13 juli 2010

onderwerp
Associate degree
Hoger Toeristisch en
Recreatief Onderwijs in
Emmen
Stenden hogeschool

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Stenden hogeschool om de Associate degree-opleiding Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs als bekostigde opleiding te verzorgen te Emmen.

ons kenmerk
2010/051

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wenst de nieuwe Ad-opleiding Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs (HTRO), behorende bij de gelijknamige te Leeuwarden gevestigde bacheloropleiding, te vestigen te Emmen. Daarnaast is aanvrager voornemens de reeds bestaande in Leeuwarden gevestigde opleidingen Ad Hoger Hotelonderwijs en Ad Vrijtijdsmanagement eveneens te vestigen in Emmen. Onderhavige aanvraag is ingediend in het kader van uitbreiding Ad-opleidingen pilotronde 4A. Met deze drie onderling samenhangende Ad-programma's wil aanvrager in Emmen een bijdrage leveren aan het opleiden van professionals die bijdragen aan het ontwikkelen en stimuleren van het inkomend toerisme en zakelijk bezoek.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarden b, d en e van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

Met de voorgenomen vestiging van de Ad-opleiding HTRO te Emmen wordt naar de mening van de commissie voldaan aan voorwaarde b. De opleiding draagt aantoonbaar bij aan een specifieke behoefte en biedt een oplossing voor een in het beleid van de Rijksoverheid geschetst probleem.

pagina 2 van 4 Hiermee wordt bedoeld op de beleidsaccenten die de Rijksoverheid heeft geplaatst inzake het stimuleren van de doorstroom van mbo-ers. De inzet van het departement van OCW op dit beleidsterrein blijkt uit documenten als het "Plan van aanpak 2008-2011 Doorpakken met Leren & Werken" en de "Beleidsreactie op de Tussenevaluatie van de pilots met Ad-programma's" van 16 oktober 2009. Doel van dit op dit moment geldend beleid is om aan mbo-ers middels Ad-opleidingen meer ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Ad-opleidingen beogen daarnaast een bijdrage te leveren aan de behoefte op de arbeidsmarkt aan meer hoger opgeleiden en faciliteren de door- en opscholing van mbo-ers in het kader van een Leven Lang Leren. Aanvrager betoogt dat met onderhavig programma een duidelijke bijdrage wordt geleverd aan de versterking van de HBO-infrastructuur in Drenthe. Aangevoerd is dat onderhavig voornemen zich specifiek richt op mbo-ers. De voorgestelde opleiding is de meest vanzelfsprekende doorstroom mogelijkheid voor studenten afkomstig vanuit MBO-toerisme. Er is momenteel sprake van een zeer beperkte doorstroom van de mbo-ers uit Drenthe naar de verwante hbo-bachelor opleidingen in Leeuwarden. Met het vestigen van deze Ad-opleiding in Emmen zal de doorgroei van mbo naar hbo in Drenthe worden gestimuleerd. De aanvraag levert derhalve een duidelijke bijdrage aan de uitvoering van het hiervoor genoemde, en op dit moment geldende, beleid terzake van doorstroom van mbo-ers.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de aanvraag niet voldoet aan voorwaarde c, aangezien de opleiding niet zal worden gevestigd in een landsdeel waarop bestuurlijke afspraken met de minister van toepassing zijn over versterking van de kennisinfrastructuur ter vermindering van door de minister erkende gebiedsspecifieke knelpunten of achterstandssituaties. De commissie heeft daarbij overwogen dat haar geen bestuurlijke afspraken bekend zijn die gemaakt zijn tussen de minister enerzijds en Noord Nederland in het algemeen en/of Drenthe in het bijzonder anderzijds, waarbij wordt ingezet op versterking van het hoger onderwijs om achterstandssituaties te verminderen zoals bedoeld in de Beleidsregel. In de aanvraag wordt ook niet verwezen naar dergelijke bestuurlijke afspraken op Rijksniveau.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat wordt voldaan aan voorwaarde d van de Beleidsregel. De commissie heeft daarbij overwogen dat bij de verwante Ad-opleidingen in Leeuwarden sprake is van een stagnatie in groei van de instroom. Aanvrager heeft afspraken gemaakt met het Drenthe College en het Alfa College met het doel om de instroom in het hbo te vergroten. Uit onderzoek blijkt dat er een reële instroomverwachting is. Landelijk gezien zijn er verder geen andere vergelijkbare Ad-opleidingen. Met andere aanbieders van de verwante hbo-opleidingen is afgestemd, uit het overleg is naar voren gekomen dat deze instellingen geen bezwaar hebben tegen de vestiging van onderhavige opleiding in Emmen. Aanvrager heeft aangetoond dat mbo-ers met een relevante vooropleiding uit Drenthe niet of nauwelijks doorstromen naar een verwante Ad- of hbo-opleiding in Leeuwarden. Een regionaal gerichte Ad-programma zal naar verwachting beter aansluiten bij de behoeften van MBO-ers in de regio. De geschatte instroom van 30 studenten komt de commissie niet onredelijk voor. Tot slot blijkt uit overgelegd onderzoek dat de toeristisch recreatieve werkgelegenheid de afgelopen jaren een stijgende trend vertoont.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

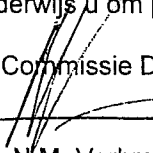
pagina 3 van 4 De arbeidsmarktverwachting voor hoger opgeleiden in deze sector redelijk, en is beter dan voor lager opgeleid personeel in de sector. De commissie komt dan ook tot de conclusie dat van onderhavig voornemen geen substantieel nadelige effecten zullen uitgaan voor het bestaande onderwijsaanbod.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat met het mbo-onderwijs in Drenthe afspraken zijn gemaakt om de doorstroom zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Voorts is het lectoraat duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie gekoppeld aan onderhavige Ad-opleiding. Dit lectoraat richt zich specifiek op ontwikkeling van toerisme in Zuidoost Drenthe. De doorstroom naar de bacheloropleiding, na afronding van het Ad-programma, is eveneens gegarandeerd.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de in artikel 5.1 eerste lid van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid.

De nieuwe vestigingsplaats van een opleiding, niet zijnde een hbo-master-opleiding, kan volgens dit artikel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan ten minste één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan beide voorwaarden d en e van artikel 4.1, eerste lid van de Beleidsregel.

Volgens voorwaarde a van artikel 4.1 van de Beleidsregel draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzonder verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van de opleiding op lange termijn niet leiden tot substantieel, of indien voldaan aan voorwaarde c bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.